

ХРИСТІЯНСЬКИЙ ГОЛОС

УКРАЇНСЬКА ЦЕРКОВНА ГАЗЕТА • UKRAINISCHE KIRCHENZEITUNG

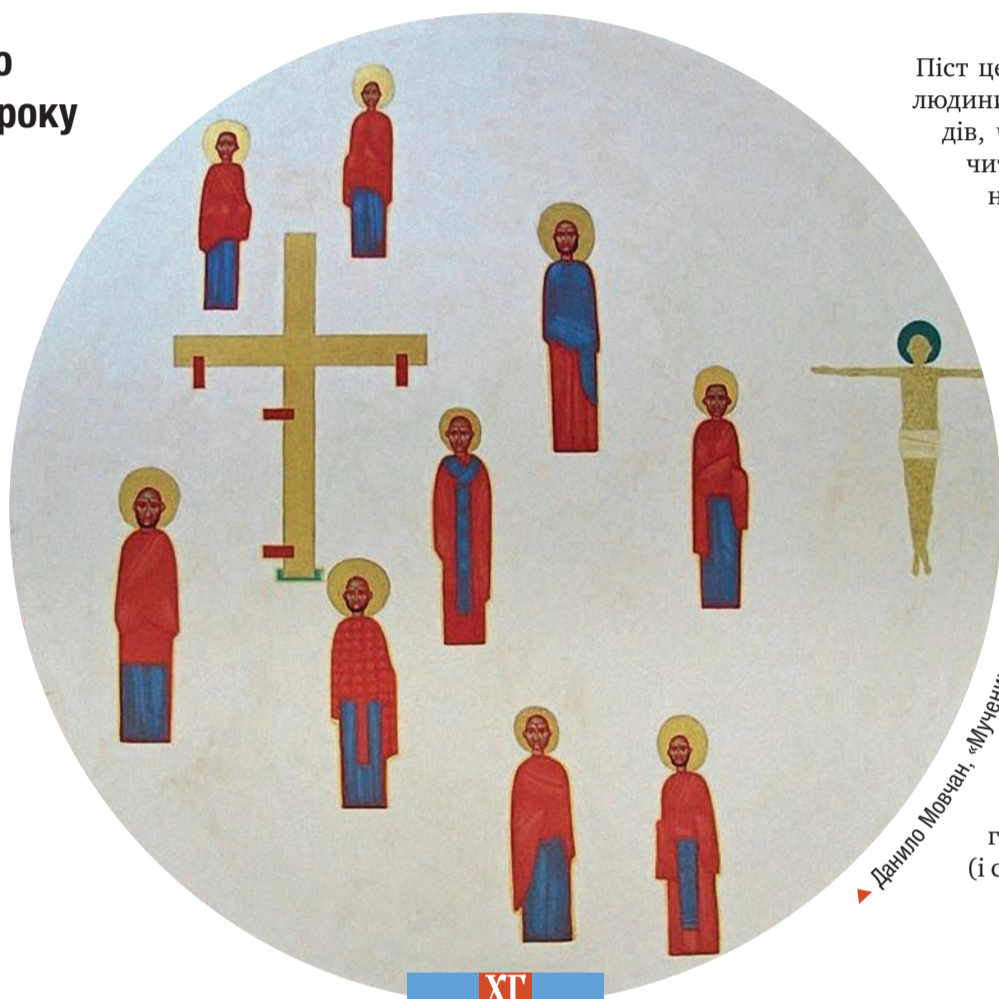
PIK ВИДАННЯ • JAHRGANG 72

ЛЮТИЙ • FEBRUAR 2020 • Nr. 4 (3032)

ЦІНА • PREIS • 1,50 EURO

ВЕЛИКИЙ ПІСТ – СПРИЯТЛИВИЙ ЧАС ДЛЯ НАВЕРНЕННЯ

Найважливішою подією церковно-літургійного року є Великдень, до якого ми підготовляємося 40-денним великим постом, т.зв. «сороковицею». У розумінні Церкви – це час глибшої задуми над нашим життям та успішний засіб до оживлення християнського життя в душі св. Євангелії та науки Церкви.

Піст це сприятливий час на навернення людини до Бога, час зміни наших поглядів, час на усунення того, що суперечить правильному життю християнина та несумісне Божим законам. А таких незгідностей ми знаходимо чимало в особистому, родинному і суспільно-громадському житті. Матеріалізм і добробут зроджує релігійну байдужість, втрату відчуття гріха, підкопує християнські, родинні цінності, поширює подружні розлуки, аборти, ширить наркоманію, розпусту, загальну корупцію, тощо.

Отже, під час Великого Посту Церква закликає своїх вірних до оживлення християнського життя, до примирення з Богом та з ближніми. Це завдання здійснюється, передусім, через добру великодню сповідь. Церква звертає на увагу теж і на засоби, на які вказував (і сам є для нас зразком) Ісус Христос.

Продовження на 2 стор. ▼

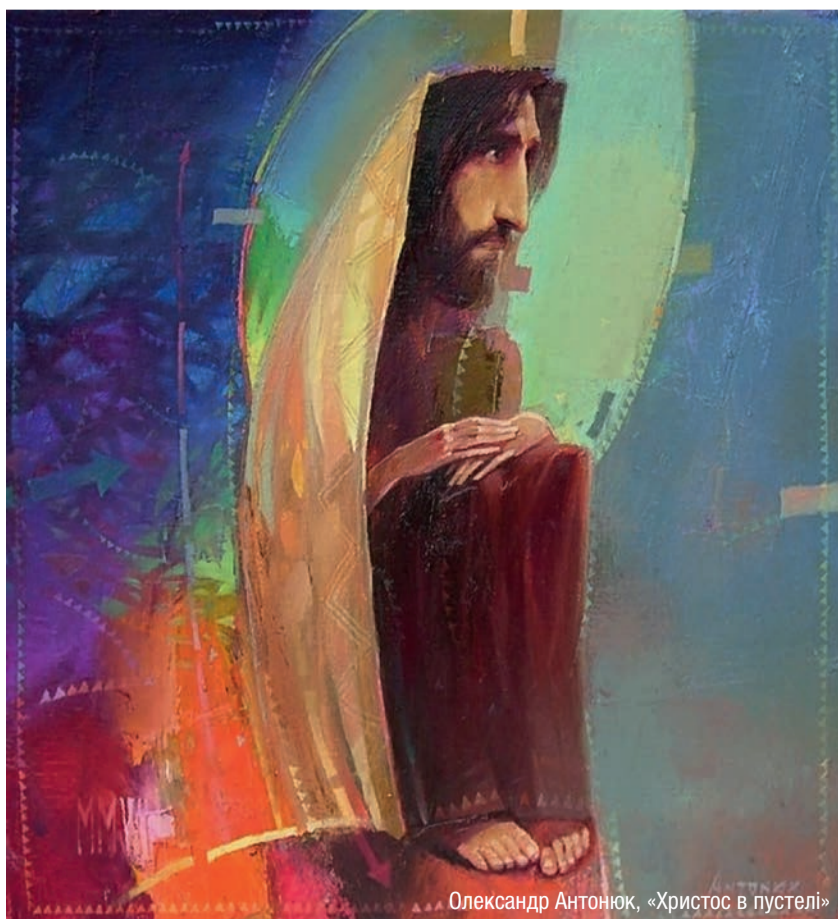
XI

ПРИГОТУВАННЯ ДО ВЕЛИКОГО ПОСТУ

Наближаємося до святого часу Великого Посту. Як Ти, Господи наш Ісусе Христе, перед чинною працею проповідання людям Святого Євангелія сховався в пустині, де Ти постив сорок днів і сорок ночей, так і нас усіх закликаєш до життя більш усамітненого, до молитви, до посту, щоб ми ними приготувалися до праці християнського життя. Великдень – Воскресення – це символ підняття чоловіка з гріха, тому й символ початку нового життя. До того початку нового життя, Христе Спасителю, хочемо за Твоїм прикладом приготуватися.

У Великий піст маємо висповідатися й прийняти святе Пасхальне Причастя. Дай же нам це зробити якнайкраще, вповні. Дай нам очиститися з усіх наших гріхів, дай нам виправитися, змінити своє життя в усьому тому, чим воно грішне і хибне. Дай нам у святому Причасті набути Твоєї святої благодати, з'єднатися з Тобою, просвітитися Твоїм небесним світлом, зміцнити християнську віру, любов і надію.

А до цієї Сповіді й Причастя дай нам успішно приготуватися боротьбою посту. Себто добровільним прийманням на себе тих угамувань і тих

Олександр Антонюк, «Христос в пустелі»

прикроштів, що є поєднані з постом. Коли Ти, Христе Спасителю, хотів для нас постити, коли хотів Ти пізніше піднятися з лютої муки й страшної хресної смерті для нашого спасіння, то правильно й справедливо треба й нам щось перетерпіти для Тебе.

Ці терпіння задля Тебе передовсім нам принесуть хосен, принесуть добро нашим душам, бо немає більшого добра, як поправа з гріхів. Тому бажемо ці терпіння, цю боротьбу святого Посту Тобі жертвувати. Хочемо постити з любов'ю до Тебе, хочемо цим постом випросити собі та всім нашим братам Твою святу благодать. Цим постом хочемо йти за Тобою, неначе на гору Голгофу, хочемо ставати бодай у дрібненькій частині учасниками Твоєї святої Муки, щоб ми відтак стали учасниками Твого Воскресення.

Благослови, Христе Спасителю, цей Великий піст, нашу Сповідь, наше Причастя, всі наші молитви й усю нашу працю та дай, щоб ми ними до Тебе, Христе, наш Спасителю, наблизилися. Амінь.

Митрополит Андрей Шептицький.
Подано за інтернетсторінкою парафії
св. Василя Великого у Житомирі

ВЕЛИКИЙ ПІСТ – СПРИЯТЛИВИЙ ЧАС ДЛЯ НАВЕРНЕННЯ

▼ Продовження. Початок на 1 стор.

Перед важливішими подіями свого життя Він чув, молився і постив. «Є роди злих духів, що їх виганяється тільки молитвою і постом».

Тими засобами, що їх поручає нам Церква, є щира особиста молитва, участь у літургійних богослужіннях, великопосних місіях, духовних відновах, роздумування над Христовими страстями, уникання м'ясних і молочних страв,

уникання чванькуватості й гучних забав, а чинення діл милосердя.

Все це – слід нам здійснювати в душі справжньої покаяння і покаяння, так, щоб ці діла, за Божою допомогою, довели нас до дійсної переміни життя. Нам слід зайняти становище митаря і признатись перед Богом та ближніми, що ми грішні і потребуємо навернення і Божого прощення.

Уважати, що ми досконало сповняємо наші християнські обов'язки, а всякі гріхи й недомагання є тільки в наших ближніх – це уподібнитися до фарисея, який вийшов після молитви з Божого храму неоправданий. «Хто каже, що не має гріха, в нього немає правди». Своїми власними силами і мудрістю ми не здобудемо Царства небесного.

Святий Василій Великий дав нам такий погляд на час Великого Посту: «Нас зранив гріх і ми мусимо

лікуватися покаянням. Покаяння ж без посту безвартісна. Однак не шукай лише користей тільки в самому стриманні від страв. Правдивий піст – це усунення гріхів... Усувай усяке братання з неправдою. Подаруй ближньому образу... Ти не їси м'яса, але пожиреш брата. Стримуєшся від вина, але не поконуєш зарозумілості».

о. Василь Цимбалістий, ЧСВВ, «Світло»

3 Катехизму УГКЦ

Піст нерозривно пов'язаний з милостиною. «У день, коли постиш, споживай лише хліб та воду. А те, що ти звичайно споживав би, маєш віддати вдові, сироті чи потребуючому. Таким чином ти мусиш самому собі в чомусь відмовити,

щоби з твоєї відмови хтось інший отримав користь, щоб наситився й помолився за тебе Господеві». Милостиня як вияв любові до ближнього є наслідуванням самого Бога, Який першим виявив Своє милосердя до людини. (787)

Збігнев Кресоватий, «Портрет Юрія Новосільського». С-на: Вікіпедія

ЮРІЙ НОВОСІЛЬСЬКИЙ

Його спіткала доля, яка судилася йому віддавна. По батькові він був лемком, а тому, як кожний лемко, мусив бути виселеним. Цього разу пророцтво не забарилося справдитися. Не треба було навіть вгадувати спеціальної акції «Вісла». Просто прийшли люди в рогатівках [шапка польського вояка із чотирма гострими кінцями-ХГ] і виселили його.

щоб пам'ятати. Може, тому я сам нерідко озираюся навколо себе у греко-католицькій церкві на вулиці Віслійній у Кракові, щоб перевірити, чи не стоїть він, бува, десь поруч;

щоб не забути привітати, злегка кивнувши йому головою. Я намагаюся не спізнитися з цим привітанням, бо знаю, що він зайшов лише на хвильку і за мить піде до православної церкви на вулиці Шпитальній.

А коли недовго й щиро помолитися в обох церквах, то, повертаючись додому, завітає ще й до пекла – на келишок пекельної смоли. Там його вже знають, тож він там – очікуваний гість, особливо в неділю. А тому немає нічого дивного, що диявол підходить до нього відразу й без слова ставить перед ним на столі келишок. «Надто святу енергію випромінює сьогодні цей клієнт», – поскаржиться шефові. А навіщо там приходив? А для чого про це запитувати? Адже багато разів казав, що художник – особливо той, який малює ікони, – мусить час від часу зазирати і на небо, і до пекла. А неділя – найліпший день для цього.

Зрештою, він, Юрій Новосільський, ототожнював себе з усіма, з усіма приятелював. Був поляком і українцем, а деколи – тільки лемком. Міг також бути святым і водночас чортом. А чому б і ні? Ніколи не був лише римо-католиком. Якщо своєму греко-католицизму

та православ'ю він відводив місце серед сакрального, то римо-католицизму – серед профанного. Можливо, саме тому так він любив малювати римо-католицькі костели. Коли одного разу я дорікнув йому за це, а він, усміхнувшись, відповів: «Я їх освячую».

У цій складній суперечності, у якій йому випало жити, Юрій практикував свою філософію та іконописання. Він ніколи не жалівся, але завжди почувався у Кракові самотньою жертвою кораблетроці на безлюдному острові. Чекав, що хтось припливе до нього. Аж врешті махнув на все рукою, зламався і 27 жовтня 2008 року попросив свою опікунку Юзефіну написати листа, який я хочу тут процитувати:

«У мойй (...?) присутності професор Юрій Новосільський виразив бажання – нагадуючи, що з дитинства співав з отцем Стефаном у хорі в греко-католицькій святині у церкві святого Норберта у Кракові – аби цей священник, який найчастіше його відвідував зі Святим сакраментом, провів його поховання. Ідеться про священника Мирона (Михайлишина), який походить із Сянока, з рідних земель батька професора.

Продовження на 3 стор. ▼

Юрій Новосільський мусив залишити філософію та іконописання, але не тільки, бо виселили його також із двоякої візантійської Церкви – греко-католицької та православної. І з його безлюдного острова в Кракові, на якому він протягом багатьох років був самотньою жертвою кораблетроці. Так само, як усі українці – байдуже,

як вони називалися: бойками чи лемками, – Юрій був тінню власної ідентичності, тінню самого себе. Не раз співав гімн України, надіючись, що хтось почує та приєднається до нього, але українці не чули цього співу. Або співав занадто тихо, або відлуння було слабке.

Тепер він уже надто далеко, щоб жити серед нас, тавсе ще близько,

ЮРІЙ НОВОСІЛЬСЬКИЙ

▼ Продовження. Початок на 2 стор.

Нижче – оригінальний і виразний підпис "Юрій Новосільський", але без підпису авторки листа», – мабуть, Юзефіна вважала, що все написане і так достатньо зрозуміле й очевидне.

Того дня, коли серед натовпу людей Юрій Новосільський від'їжджав на скрипучому візантійському возі, я стояв поблизу, біля дороги. «Куди ви його везете?», – промовив я тихо, а хтось поруч обізався до мене: «А ви хіба не знаєте?». «Уже знаю! – відповів я. — Його везуть на західні землі». Везуть

його, бо там залишилося ще одне вільне місце для лемка, якого можна позбавити візантійської віри та повністю полонізувати. А що він на те? Він не протестував. Тільки тихо, дуже тихо доспівав свою улюблену пісню – «Ще не вмерла Україна...», яку розпочав кілька днів тому, під час нашої останньої зустрічі у своєму помешканні. Юрій завжди вітав мене цією піснею.

Якоюсь миті йому здалося, що віз, на якому його везуть, іде занадто повільно, – а він не зносив юрм навколо

себе, – тож Юрій Новосільський зійшов з нього, сів на чорного коня й галопом поскакав на ньому. Він одразу здався схожим на ікону святого Юрія на чорному коні з Музею імені А. Шептицького у Львові, про яку часто мені говорив. Спочатку нагадував велику ікону, потім, віддалившись, – меншу, аж поки й зовсім – коли горизонт уже замикав за ним свої ворота – не перетворився на маленьку чорну цятку.

Художник помер 21 лютого 2011 року.

**Петро Скрійка,
«Наше слово»**

XI

ЕКОЛОГІЧНА ПРОПОВІДЬ ДО ВЕЛИКОГО ПОСТУ

Ти, Господи, землю колись заклав, а небо – то чин Твоїх рук. Вони загинуть, Ти ж перебуваєш; усі, мов одежа, постаріються. Ти їх, неначе одержину, згорнеш і, немов одежа, вони зміняться. Ти ж – той самий, і літа твої не скінчатся! До кого з ангелів Він промовив: «Сідай праворуч Мене, доки Я не покладу твоїх ворогів підніжком під твої ноги?». Хіба ж не всі вони служební душі, що їх посилають до послуг тим, які мають успадкувати спасіння?

Тому ми мусимо вважати дуже пильно на те, що почули, щоб, бува, нас не знесло з дороги. Бо коли слово, оголошене ангелами, було таке зобов'язуюче, що всякий його переступ і непослух приймав справедливую кару, то як утечемо ми, коли занедбаємо таке велике спасіння? Воно, спочатку проповідане Господом, було підтвержене нам тими, хто почув.

(Послання Апостола Павла до Євреїв, 1, 10 – 2, 3)

Апостол Другої неділі Великого посту дуже нагадує старозавітні псалми. У псалмах неодноразово зустрічаємо образ Господа Бога як величного Майстра всієї Вселенної. Жоден митець, жоден інженер, жоден архітектор, що жив і творив на планеті Земля, не зміг прожити довше, ніж його творіння. Мікеланджело не пережив свого Давида і Сикстинську капеллу, Брати Райт не пережили літаки, а Джотто не зміг жити довше, ніж стоїть його шедевр Санта-Марія-дель-Фйоре у Флоренції.

Архітектор Всесвіту створив два шедеври: Всесвіт і Людину. У великій своїй премудрості Господь, як навчали Святі Отці, помістив

Людину у Всесвіті і Всесвіт у Людину. Цей зв'язок між людьми і світом як Божим творивом є настільки сильним, що це надає сенс існуванню один одного. Дивлячись на цей світ, ми повинні усвідомити власну відповідальність за нього. Через споглядання краси Божого створіння людина пізнає самого Творця. Щоденно Господь пригадує про Своє існування через спів пташок, зоряне небо чи дзюрчання потічка. Це дано тим, у кого є дар віри. «Тому ми мусимо вважати дуже пильно на те, що почули, щоб, бува, нас не знесло з дороги», – звертається до нас натхненний Духом Святим автор послання до євреїв.

Продовження на 4 стор. ▼

КНИГА о. М. ДИМИДА: «БОГОСЛОВ'Я СВОБОДИ: УКРАЇНЬКА ВЕРСІЯ»

Нова книга о. Михайла Димида «Богослов'я свободи: українська версія» презентує читачеві богословський аналіз подій Революції гідності та її наслідків для українського суспільства. Революція гідності стала місцем народження нової України і українського богослов'я свободи, яке «тут і тепер» відповідає на інтелектуальні та духовні запити людини. Майдан 2013–2014 року розглядається не лише як важлива суспільно-політична подія, бо ж він, крім того, сформував духовний простір, який вплинув на суспільство та Церкву. Важливою темою в книзі є осмислення зв'язку між громадянським суспільством і духовною спільнотою, яка зародилася на Майдані. Християнська спільнота Майдану була прикладом живої Церкви, яка є надконфесійною, відкритою та тісно пов'язаною з традицією Київської Церкви. (Західне бюро «Живого ТБ»)

ПЦУ СТВОРИТЬ БЛАГОДІЙНУ ФУНДАЦІЮ МАЗЕПИ

У ПЦУ планують створити дві благодійні фундації: Митрополичий фонд ПЦУ, який опікуватиметься інституційною розбудовою Церкви, і Фундацію Мазепи, яка дбатиме про розвиток соціального служіння. Митрополит Епіфаній вважає, що ПЦУ покликана допомагати як її вірянам, так і всім іншим людям, тому що зараз ми перебуваємо у складній ситуації – на теренах східної України внаслідок агресії з боку Росії відбувається неоголошена, але реальна війна. (Новинарня)

НІМЕЧЧИНА ПОВЕРНУЛА УКРАЇНІ ГРАМОТУ ЧАСІВ МАЗЕПИ

Німеччина повернула Україні грамоту 1708 року, видану Петром I митрополиту Йоасафу Кроковському щодо поставлення його на Київську митрополію. «Те, що документ повертається в Україну саме сьогодні має велике історичне, культурне та політичне значення», – розповіла історик Наталія Сінкевич, яка власне й виявила, що грамота, що зберігалася в Університеті Тюбінгена, є оригіналом, а не копією, як вважали раніше. Під час німецької окупації Україна втратила лише в музеях понад 300 тисяч документів, які були викрадені. Грамота буде повернута до Києва та передана Бібліотеці Вернадського. (Укрінформ)

ПАТРІАРШІ ГРАМОТИ ДЛЯ ТВОРЦІВ ФІЛЬМІВ ПРО ЙОСИФА СЛІПОГО

Блаженніший Святослав вручив Патріарші грамоти творцям двох документальних фільмів про життя і служіння патріарха Йосифа Сліпого: «Справа "Рифи"» та «Блаженніший». Грамоти вручили для режисера фільмів Олени Мошинської та продюсера Павла Казанцева. Глава УГКЦ подякував ініціаторам і творцям цього великого і важливого проекту за популяризацію особи патріарха Йосифа. «Постать патріарха Йосифа Сліпого сьогодні до кінця невідома. Нашим обов'язком є якомога більше вивчати його величну життєву спадщину і представляти сучасному поколінню. Завдяки вашій жертвній праці за допомогою кіномистецтва тисячі вірних нашої Церкви і людей доброї волі наново відкрили для себе цю величну постать, мого славного попередника», – йдеться у тексті грамоти. (Ді УГКЦ)

У КИЄВІ ВІДКРИЛИ МЕМОРІАЛЬНУ ДОШКУ МИКОЛИ ЛУКАШУ

Микола Лукаш – один із небагатьох, хто перекладав із мови оригіналів, а не з російських текстів. Вважається одним з найвидатніших українських перекладачів – перекладав художні твори з 20 мов. Він є геніальним митцем, який у советські часи подарував українському читачеві понад 1000 видатних творів світової літератури від 100 авторів. Найбільш плідними роками творчої праці Миколи Лукаша був період з 1953 до 1973 року, коли він переклав «Фауста» Гете, «Мадам Боварі» Флобера, лірику Шиллера, «Декамерон» Бокаччо тощо. 1973 року Миколу Лукаша виключили зі Спілки письменників України, його перестали публікувати, позбавили засобів існування. Перекладач був відновлений в Спілці 1988 року, практично напередодні смерті. Він так і не дочекався видання великого тому своїх перекладів – книги під назвою «Від Бокаччо до Аполлінера», яка вийшла у 1990 році. (ЛітАкцент)

РОСІЯ ВІДСТУПИТЬ, КОЛИ УКРАЇНА ВІРШИТЬ СТАТИ ЧАСТИНОЮ ЗАХОДУ

Москва припинить тиснути на Київ, коли Україна прагнучим стати частиною західного світу, вважає член комітету в закордонних справах Сенату США Роб Портман. «Коли Україна захоче бути частиною Заходу і стане членом НАТО, а також членом ЄС, Росія відступить. Це приклад того, що НАТО може грати надзвичайно важливу роль – навіть без безпосередньої військової активності». Портман наголосив, що до жовтня Україні «належить провести велику кількість реформ». На шляху до повноправного членства в НАТО українці зможуть брати участь у миротворчих операціях. Таким чином у них будуть зобов'язання, а також вони матимуть доступ до навчання, зазначив сенатор, додавши, що в цьому розумінні НАТО грає унікальну роль. (Укрінформ)

ЕКОЛОГІЧНА ПРОПОВІДЬ ДО ВЕЛИКОГО ПОСТУ

▼ Продовження. Початок на 3 стор.

Часто чуємо багато такого, що може нас збити з дорogi. Перше, що приходить на думку, – це комерційна реклама. Вона розвинула в сучасній людині дух споживацтва. Усе спрямоване на те, щоб ми щось купували. Натомість купують нас. Прийшовши додому після сьогоднішньої Літургії, уважно огляньмо власне помешкання. За рік-два чи не половина з того, що ми бачимо, стане сміттям. Інша частина того, що викинемо, майже ніколи не використовувалося нами. Так відбувається майже у всіх наших родин.

Гріхопадіння ангелів відбулося через спротив Богові, своєрідну опозицію. Бажання бути «яко Бог» звело не лише ангелів темряви, а й наших з вами прародичів. Екологічний гріх, який чинить сучасна людина, має в корені ту саму основу: опозиція Богові, непослух щодо нього. Це чудово проілюстровано в притчі про злодійкуватих виноградарів, які хотіли присвоїти собі плоди й зневажили господаря виноградника. Візьмімо, до прикладу, наші ліси. Хіба бездумне вирубування дерев не є тим самим? Бажання наживи рухає злочинцями, які вночі й удень з мовчазної згоди держав-

Олег Шупляк, «Лелеки»

ної влади перетворюють на пустку тисячі гектарів зеленого лісу. Місиво із землі й обрубаних гілок, залишене сміття і залишки мазуту – це стало для нас

звичним «пейзажем».

Часом трапляється, і від цього навіть моторошно, що такі злочинці офірують вкрадену деревину на спорудження храмів.

Громада шукає дешевших матеріалів, а коли священнику пропонують ліс безкоштовно, то рідко хто цікавиться його походженням. А це мало б стати пра-

вилом для нас, християн. Усе має свою ціну. Будівництво храму, який є Божим Домом, є великою відповідальністю. Коли хтось робить це ціною «договорняків» зі злочинцями, ризикує опинитися там, де перебуває сатана зі своїми ангелами. Бути на стороні Бога чи в опозиції до нього є вибором кожного. Бог дає нам спасіння. Не занедбати його є нашим покликанням.

Перебуваємо з вами в часі Великого Посту. Це особливий, Богом даний час для власного спасіння. Спасіння без навернення досягнути неможливо. Саме тому Бюро екології УГКЦ закликає всіх вірних своєї Церкви до екологічного навернення. Це навернення не лише дарує Христове спасіння, а й дає надію на майбутнє наших дітей.

Навернення завжди слід підтверджувати ділами. Посаджене дерево, вкручена світлодіодна лампа, відсортоване сміття, а найголовніше – щире замилювання красою й досконалістю Божого творіння, все це виявляє нашу живу віру в Бога Творця, нашого Спасителя й Архітектора всього суцього. Амінь!

3 блогу
о. Олега Кобеля

ХТ

СВІТ ПРИЙНЯВ «РОСІЙСЬКУ ВЕРСІЮ» ДРУГОЇ СВІТОВОЇ

У Яд Вашем, ізраїльському національному меморіалі Голокосту, зупиняється серце. Я взяла аудіогід і ходила залами з обличчям, залитим слізьми. І бачила такі ж обличчя відвідувачів.

Так і не змогла зайти в Дитячий меморіал. Серце

не витримувало. І найстрашнішим для мене було те, що коли вцілілі бранці концтаборів повертались додому – в Польщу, Словаччину, Угорщину тощо, і приходили в свої будинки, то з ними розправлялися вже там, на відносно безпечних територіях. Щоб не виселятися з незаконно зайнятих квартир, наприклад. Щоб не повертати присвоєне майно.

І коли я періодично чую, мовляв, ну як така велика кількість людей не чинила супротиву, ну як світ мовчав, коли в Європі мільйонами винищували людей, ну не вже не можна було це все зупинити – я вже не дивуюсь, що було таке звірство. Тому що непокаране зло продовжується. А зло насправді непокаране. Ми ж бачимо, як світ сприйняв «російську

версію» Другої світової. Навіть в Ізраїлі, навіть там.

Я останні роки 8 весь час читаю про Другу світову. Перекладна література, як правило. Французька, американська, польська. Ми взагалі мало що знаємо про Другу світову. Критично мало. Крім купи стереотипів і радянської пропаганди. Тому рекомендую звернути увагу на таку літературу:

1. «КЛЮЧ САРИ», Татьяна де Росней

Про 10-річну єврейську дівчинку Сару Старжинську, яка народилась і жила в Парижі. Сара була заарештована разом з батьками під час проведення німцями спецоперації із затримання євреїв. Перш ніж піти з квартири, вона зачиняє свого 4-річного брата в шафі, думаючи, що сім'я повинна

повернутися за кілька годин. Мені здається, що серед всього, що я прочитала, це – найстрашніша книжка. Французький режисер Жиль Паке-Бреннер зняв фільм по цьому роману. Називається «І звали Сара».

2. «ПАРИЗЬКИЙ АРХІТЕКТОР», Чарльз Белфор

Дія роману відбувається в окупованому нацистами Парижі. Архітектор Бернар Люсьєн, як і безліч інших французів, не надто співчуває євреям, на яких обрушився нацистський терор. Тому коли заможний підприємець несподівано пропонує йому велику суму за розробку таємних схованок і укриттів для жертв репресій, Люсьєн опиняється перед непростим вибором: або ризикнути життям,

або відмовитися від справи, в успіх якої він практично не вірить.

3. «Я НЕ ХОТІВ БУТИ ЄВРЕЄМ», Шпітцер Юрай

Словацький письменник, єврей за національністю, пройшов страшні випробування в гетто. Ця книжка – документалістика. Там немає нічого придуманого. Побут, порядки, знущання, людська нищість і людська сила духу – все без прикрас, справжнє.

Я вважаю треба читати, треба знати. Не можна відсторонюватися і говорити, що «бережімо нерви, в світі й так багато зла». Зло любить, коли людська пам'ять коротка.

Зоя Казанжи,
з персональної
сторінки в Фейсбуці

УКРАЇНСЬКИЙ КІНОБУМ

Січень 2020 року може увійти у вітчизняну історію як найкращий місяць в історії українського кінематографу. Адже цього місяця в прокат виходять одразу п'ять українських кінострічок: «Пекельна Хоругва, або Різдво Козацьке», «Віддана», «Мої думки тихі», «Екс», «Наші котики».

Перші три фільми з реліку взагалі одночас-

но йшли в прокаті, і це справді неабиякий прорив: бачити в розкладі сучасного комерційного кінотеатру одразу три українські стрічки! Ще рік тому, не кажучи вже про 5 чи 10, такого й увянути ніхто не міг. А це свідчить про одне: українське кіновиробництво нарешті почало ставати на ноги.

Найбільше, однак, тішить не кількість, а якість: все частіше українці ходять на вітчизняні фільми не з патріотичного обов'язку або банальної цікавості, а через високу якість кінопродукції. Яскравий приклад цьому – фільм «Пекельна Хоругва, або Різдво Козацьке». Якщо спочатку його позиціонували ледь не як дитяче розважальне кіно, то після кількох днів показу схвальні відгуки так розійшлися мережею, що в кінотеатр пішли малі й дорослі цілими родинами, а власники кінотеатрів, побачивши успішність

і підрахувавши прибутки, розширили географію показів і продовжили прокат!

ПРО «МОЇ ДУМКИ ТИХІ» МАЄ БУТИ ГУЧНО!

Та найбільшим здивуванням січня (а можливо – й цілого року, побачимо) став дебютний фільм Антоніо Лукіча «Мої думки тихі». На цей фільм мало хто ставив, у нього майже не було реклами, показувати його взялися не так багато кінотеатрів, але якість зробила своє: інформація про стрічку почала поширюватися між людьми блискавично, і вже невдовзі перед касами кінотеатрів вишикувалися черги. Автор цих рядків – живий тому приклад: ще ніколи мені не доводилося купувати квиток у перший ряд, бо всі інші місця вже були розкуплені. Абсолютний аншлаг!

«Мої думки тихі» – кіно чудове й небанальне, це не проста комедія, а фільм,

що змушує співпереживати й думати. А ще живе свідчення того, що навіть кінодебют (та ще й за умов скромного кошторису!) може бути неймовірно вдалим. Чесно кажучи, хочеться навіть поспівчувати тим фільмам, що вийшли в прокат паралельно зі стрічкою Антоніо Лукіча, бо «Мої думки тихі» завиграшки витіснили з обговорень і затьмарили собою всі інші прем'єри, в тому числі й вишукану «Віддану», яку рекламували довго й успішно. Безперечно, «Мої думки...» – подія в нашому кіно, а також привід уважніше стежити за майбутньою творчістю Лукіча.

ЧИ БУДЕ ТАК І НАДАЛІ?

Кіновиробництво – процес довгий і затратний, тому варто окремо наголосити, що успіх фільмів у січні 2020-го означає, що робота над ними почалася за два-три роки до цього. Нинішні прем'єри – це результат попередніх років. А тому хочеться побажати, щоб зі зміною влади не знала змін система державної підтримки українського кіно. Адже воно показало не тільки кількісний, а і якісний приріст. Січень 2020-го – неспростовний тому доказ.

**Андрій Любка,
письменник.
Подано за:
Радіо Свобода**

Думи мої...

ДУМА ПРО ОЧІ

Геополітичні дива бувають! Москва зупинена. Росія впродовж останніх

500 років проводила експансіоністську політику, розширюючи кордони за рахунок сусідніх народів. Навіть ідеологічна зміна влади – як то заміна царизму на більшовизм – не змінювала прагнення російських еліт будувати імперію. Після розпаду СРСР Путін спровокував конфлікти у сусідніх державах, прийшов з «миротворчими місіями», і російська армія досі не лишила ЖОДНУ гарячу точку на території колишнього Союзу. Але тут... Сталося диво.

Президент Зеленський подивився в очі Путіну. І Путін зрозумів, що треба завершувати цю чортову багатовікову війну. Цитуємо висновки Зеленського від зустрічі з Путіним з інтер'ю Інтерфаксу: «Я впевнений, що він мене зрозумів, дуже прозоро зрозумів. Здається, що якщо такий контакт, очі в очі, ти відразу розумієш, хто перед тобою, що за людина. Незважаючи на всі дані розвідки. Мені здається, що він мене зрозумів. І він розуміє, що треба закінчити цю війну».

Отак, варто було подивитися Зеленському в очі, і історія великої російської імперії безславно завершується. А тим часом країни НАТО зважають на дані розвідки і збільшують військові бюджети, США збільшує фінансування протидії Росії на 2021 рік. Непрофесіонали і марнотрати! Їм треба було просто подивитися в очі Путіну. Ну, на крайній випадок, попросити про це Зеленського зробити замість них.

Сергій Таран, з Фейсбуку

КИЇВСЬКОЇ РУСИ НЕ ІСНУВАЛО

Перше що виникає після прочитання заголовка – думка про інформаційний вкид. Так, заголовок можливо дещо виглядає провокаційно, але все ж дочитайте до кінця, а потім робіть висновки.

1147 – 988 = 159. На момент, коли в лісових чигирях поселення Москва доросло до писемних згадок, в Києві 159 років християнство було вже офіційною релігією. Що таке 159 років? Це час, який минув від 1860 року до тепер.

Уявіть, що Томос Україна отримала в 1860 році. 1860 рік – Авраам Лінкольн обраний 16 президентом США. Через рік почнеться війна Півночі і Півдня. Гарібальді висаджується на Сицилії – об'єднання Італії йде повним ходом. Скільки людство пройшло від 1860

року до тепер? І уявіть, що 159 років тому вже відома і потужна українська держава – Русь – просто запровадила офіційну релігію, а про те, що існують висілки «Москва» стало відомо в 2019-му. Це про масштаб і істинне місце в історії.

Русь можна вважати дочкою Візантії, після того, як Ольга хрестилася, а хресним був імператор Костянтин. І це ж теж було куди більше про політику, аніж про віру. До Володимира в Києві вже були церкви і взагалі храмові споруди різних релігій – типова ситуація великого торгового міста. А потім геополітичний вибір.

12 травня 996 – освячена перша кам'яна церква Києва на честь Богородиці – Десятинна. Володимир Святославич виділив

на неї десяту частину своїх доходів. Княжа казна, це по суті державний бюджет. 10% від державного бюджету? На 2019 бюджет України більше трильйона. Порахуйте 10% від 1.026.131.809,2 тис. гривень. І це на один храм.

Продовження на 6 стор. ▼

КІЇВСЬКОЇ РУСИ НЕ ІСНУВАЛО

▼ Продовження. Початок на 5 стор.

Нагадую, на території майбутньої Москви жаби кумкають.

І взагалі, Ольга керувала Київською державою 17 років. З 945 по 962 рік. 17 років, це більше ніж три президентські каденції. За часів Святослава Хороброго наша держава мала площу під 800 тис. км². В нинішніх кордонах України – 603 628 км². За Володимира християнство дозволяє укріпити геополітичне становище країни і укріпити авторитет у сусідів – Німеччина, Польща,

Чехія, Угорщина. За площею Русь одна з найбільших держав Європи. Тодішній Київ, це 400 церков, 8 чималих ринків, карбування і обіг власної золоті і срібної монети. На території майбутньої Москви досі кумкають жаби.

Відновленій незалежності лише 28 рік пішов. Це лише на 10 років більше, ніж правління княгині Ольги. Володимир Святославич правив 36 років. Лише одне правління Володимира Хрестителя триваліше, ніж потуги нашого покоління розбуду-

увати державу! Це до усвідомлення масштабів події «відновлення незалежності Церкви». Ясна річ, нам ще впахувати і впахувати, щоб не було соромно перед образами князів і гетьманів, але давайте віддавати належне тим здобуткам, які ми спромоглися записати на свій рахунок. І ще...

Наступний момент до багатьох туго доходить, але крапля камінь точить – забудьте формулу «Київська Русь». Не існувало такої держави. Була просто – Русь. Одна і єдина зі сто-

лицею в Києві. І коли новгородці казали, що вони на київський базар їдуть, то казали «на Русь». Геотег «київська» вже московити придумали, бо намутили ще жменю «русей» – примазувалися. Ніт – дзуськи.

Правильною формулою є «Русь-Україна». А Московія, вона і є – Московія до 1721 року (18 століття!) на усіх мапах і в усіх документах – жодної Росії. А вже після 1721, із запровадження КРАДЕНОЇ назви із закосом під Русь, це вже почалося тотальне

переписування історії і мімікрія відсталі Московії під велич Русі-України.

Повернення Церкви, правильних назв, артикуляція наших витоків – все це віднайдення себе. А для Московії – крах імперської манії величі. Демонтаж триває. Наступна зупинка – НАТО. Як захочеться потеревеніти «то всьо не скоро» – пригадайте про 159 років, 17 років, 36 років. Часові паралелі – корисна штука.

**Віталій Гайдукевич,
«Справжні новини»**

XI

В ШКОЛІ СТРАЖДАННЯ

Страждання вчить бути смиренним. Смирення – це життя у правді, згода на те, який ти є і яке місце посідаєш у житті. Страждання доводить до нашого відома, яка багаторівнева наша залежність від інших: від медперсоналу, друзів, сім'ї, а насамперед – від Бога. Що більше страждання, то більше розуміння, що ми самі по собі неспроможні задовольнити всі свої потреби, і більша згода на допомогу інших. Смирення є протилежністю гордині та зле сприйнятій самостійності.

Одна черниця написала свідчення: «Я постійно прагнула до досконалості. В ордені, пізнавши харизму та ідеали, включилася в них усім серцем. Працювала понад сили, а по ночах штурмувала молитву. Ставала

День пам'яті та примирення в Києві, 08.05.2019 р.
С-на: Радіо Свобода

«дедалі досконалішою». Щоправда, сестри інколи натякали, що я "ширяю попід небеса, не тримаючись землі", але я не звертала на це уваги. Вважала, що моя досконалість – найважливіша. Зрештою, я для цього вступила в орден!

Коли стали проявлятися перші ознаки мого труднолізму, я їх ігнорувала. Ще більше працювала і молилася, кажучи, що так хоче Бог. Однак Бог хотів чогось іншого. З'явилися перші прояви хвороби, як з'ясувалося пізніше – невиліковної. Спершу я бунтувала, не могла зрозуміти, чому, я ж бо ціле життя віддала Богові, служила Йому днями й ночами! Якщо Він отак нагороджує своїх друзів, то я більше не хочу такої дружби. Я страждала фізично, психічно, а найбільше – духовно.

Коли біль душі став нестерпний, я поволі повернулася до вервиці. Спершу

вслухалася в молитву сестер, сама не могла молитися. Поволі віднаходила радість поклоніння Пресвятим Дарам. Почала роздумувати над сенсом страждань, медитуючи над книгою Йова. І тоді прийшло світло. Я зрозуміла себе, своє страждання, своє прагнення до духовного перфекціонізму і реальний нарцисизм, які вони далекі від Бога. Я погодилася зі своєю смертельною хворобою. І Бог зробив так, що моє життя діаметрально змінилося. Не знаю, скільки часу ще маю, але знаю, що найбільшим даром, який я отримала від Бога, була моя хвороба».

СТРАЖДАННЯ ВЧИТЬ МУЖНОСТІ

Страждання вчить мужності, дає внутрішню силу і міць, воно є сталлю для душі (Ф. Хоган). Деякі форми страждання і болю тривають довгі роки. Ті, хто

це зносить, здатні мужньо й навіть героїчно терпіти будь-яку хворобу і страждання та їх наслідки, наприклад, численні операції або тривале каліцтво. Чеснота мужності також допомагає підтримувати інших. Тоді людина не замикається у світі власних болів, а стає відкрита на інших, підтримує їх.

Страждання може набирати героїчних форм, зокрема в граничних ситуаціях. Таким часом був Голокост. Для тисяч людей він був утратою їхньої людяності, розчарувань у вірі та шляхом до атеїзму. Для інших же став дорогою людського зростання і поглиблення віри. До найбільш широко відомих описань Голокосту належать спомини Елі Візеля. В одному з епізодів табірної життя він описує «смерть Бога, який помирає разом із людиною». Серед тих, для кого Голокост став часом «позитивної дезін-

теграції», варто пригадати імена св. Максиміліана Марії Кольбе, блаж. Стефана Вікентія Фреліховського і Януша Корчака.

Найвідомішою є смерть о. Кольбе, який пожертвував своє життя за порятунок спів'язня. Отець Фреліховський пройшов через табори Штуттгофа, Заксенхаузена і Дахау. Повсюди, наражаючи життя на небезпеку, він потаємно виконував пастирське служіння: правив Євхаристію, сповідав, організував спільні молитви, допомагав хворим і помираючим. Героїчною є також смерть Януша Корчака, який загинув разом зі своїми вихованцями у Трєблінці.

ШКОЛА МУДРОСТІ

Страждання є школою мудрості. Воно змінює бачення багатьох випадків, які можуть здаватися дрібними й неважливими, але дозволяють побачити суть справ. Ось свідчення: «Моє життя склалося вдало: добрий чоловік, діти, перспектива погідної старості. Несподівано прийшла хвороба чоловіка – операція, боротьба за життя, інвалідне крісло.

Спершу все завмерло, стало пустою. Я автоматично їздила до лікарні, сиділа біля ліжка, навіть не молилася. Не відчувала жалю й не питала "за що?". Потім усвідомила, що все, що було раніше важливе, втратило цінність. Я почала думати інакше, замислюватися, що в житті найважливіше. Клопоти про матеріальні речі відійшли на другий план, а можливість бути з близькою людиною стала головною».

Продовження на 7 стор. ▼

В ШКОЛІ СТРАЖДАННЯ

▼ Продовження. Початок на 6 стор.

ДОРОГА ДО СВОБОДИ

Страждання також є дорогою до свободи. Перестають бути цінними успіх, кар'єра, багатство, амбіції, плани... Людина відходить від мислення світу цього і стає вільніша, відкрита на духовний світ. Вочевидь цей досвід не одразу стає «бонусом» страждальця. Зазвичай цей процес вимагає часу, переосмислення, подолання спротиву.

Час страждання є благодаттю, яка може доповнити примирення і прощення. Нам потрібно простити Богу. Вочевидь, об'єктивно ми не маємо що Йому прощати, бо Він – сама любов, доброта і святість, нашою єдиною відповіддю має бути вдячність і прославлення. Однак із суб'єктивної точки зору ми Бога звинувачуємо за страждання, хвороби, болі, зло. Маючи в собі ці докори, складно зайняти позицію вдячності й любові. Треба насамперед «простити Богові Його провину», аби встановити з Ним глибший зв'язок. Дуже точно цю проблему виразив Жорж

Бернанос, вклавши в уста Бога прохання до страждального: «Прости Мені. Настане день, коли ти все зрозумієш і подякуєш Мені. Але зараз єдине, чого Я від тебе очікую, – це пробачення. Прости Мені».

Час страждань учить розуміння й милосердя. Він доводить, що прощення не завжди можливе одразу. Страждання може бути часом дозрівання до пробачення іншим. Воно може бути пожертвуване за примирення і прощення. Варто єднати його зі Страстями Спасителя.

Страждання провадить до внутрішнього спокою, який починається від пробачення собі. Примирення з собою – найскладніша справа. Ми нездатні простити собі життєві помилки, гріхи, слабкості, не вміємо погодитися з історією свого життя... Святий Йоан Золотоустий писав про «перетворення ран на перлини». Бог до нас ласкавіший набагато більше, ніж ми самі до себе. Аби простити собі, ми насамперед маємо повірити,

що Бог уже давно простив, стер і переминив те, чим ми й надалі докоряємо собі.

ЧАС СТРАЖДАНЬ
УЧИТЬ РОЗУМІННЯ
Й МИЛОСЕРДЯ

Страждання визволяє з глибин душі чесноту вдячності. В такий період усе крутиться довкола нас, ми маємо тенденцію до егоцентризму, здається, що не існує нічого крім нашого болю. Ми зосереджуємося на собі й можемо рости в собі негативні почуття. Натомість вдячність і почуття гумору дозволяють вирватися з деструктивного «самоспоглядання». Вдячність дозволяє помічати щоденне добро і любов ближніх.

Страждання – це школа терпеливості. Ця чеснота потрібна зокрема тоді, коли хвороба затягується, коли ми безсилі, потребуємо опіки. Вона особливо цінна, коли настає старість, бракує сил, добігає кінця життєвий час. До всього цього додається, можливо, усвідомлення, що ти залишився в тіні або й узагалі став не-

потрібним, «використаною річчю». Сьогодні над міру, особливо у рекламі, підкреслюється цінність молодого віку. Люди старші, які колись вважалися мудрим, сьогодні щораз то більше потрапляють на узбіччя життя. Для них це важкий урок терпеливості.

ВМІННЯ СПІВЧУВАТИ,
СПІВ-ВІДЧУВАТИ

Страждання народжує вміння співчувати, співвідчувати. Завдяки йому ми можемо помітити страждання іншої людини, зрозуміти її, вслухатися в її біль і (якщо це можливе) втішати й допомагати. Стара приказка каже, що здоровий хворого не зрозуміє, як і ситий – голодного. А пізнання своєї крихкості зростає в душі позицію доброго самарянина.

Свята Фаустина писала у своєму «Щоденнику»: «В душі стражденній ми повинні бачити Ісуса розп'ятого, а не дармоїда і тягар для спільноти. Душа, яка страждає з підкоренням волі Божій, випрошує більше Божого благословення

для монастиря, аніж усі сестри, які працюють. Бідний той дім, у якому немає хворих; Бог не раз уділяє великі благодаті з огляду на страждальні душі, й багато кар віддає тільки заради них».

Хворий не тільки вимагає, він також і багато дає. Праця з неповносправними вчить безкорисливої любові. Про це свідчать спільноти «Арки», повні волонтерів.

Бенедикт XVI назвав спроби повного усунення страждання із життя «випиханням любові» і «деградацією людини». Такі спроби, писав Папа, це псевдотеологія. Їхнім наслідком може бути тільки пустка життя і пустка смерті. Людина, яка відступає перед стражданням, – замикається перед життям. Криза західного світу значною мірою викликана таким вихованням і такою філософією, яка хоче спасти людину без хреста, всупереч хресту, а отже – всупереч істині.

Станіслав Бель,
Deon.pl.
Подано за «CREDO»

Важкі питання віри

ЧОМУ МИ МОЛИМОСЯ ЗА ПОМЕРЛИХ?

Тому, що віримо, що вони не зникли, не розчинилися, не пропали. Тому що надалі Бог є Богом Авраама, Ісаака, Якова, є Богом моєї померлої мами, мого померлого тата, родича, друга. Тому що Бог є Богом живих, а не померлих. Для Нього всі живуть.

Людське «я» зі свідомістю своєї особистості, з пам'яттю про прожите життя після смерті стає перед божественним «Я», щоби дати звіт за всі свої життєві вибори. У світлі істини відбувається суд над людиною, людина проходить свій головний іспит. Питань небагато: Як ти прожив життя? На що витратив час? Чи ти когось любив? Чи ти любив Бога з усього твого серця, з усієї твоєї

душі, з усіх твоїх сил? Чи ти любив свого ближнього?

Можна не вірити, що буде цей іспит. Тим гірше для тебе, прийдеш на іспит не готовий, а суд буде детальний, по всіх епізодах твого життя. Цього вимагає справедливість, справедливість Божа. Справедливість, яка сьогодні знаходиться у тіні, а тоді засяє у всьому своєму блиску. Є помста за гріх. Платою за гріх є смерть. Гнів Божий існує. Ми молимося за померлих, тому що з Божого Одкровення знаємо про те, що Бог милосердний і одночасно справедливий. Немає у Бога милосердя без справедливості і справедливості без милосердя. Перед Ним не можна нічого приховати. Він знає міру нашої відповідальності за наші гріхи. **Враховує все:** твої обмеження, вплив інших, твої комплекси, міру твоєї свідомості і вільного вибору. **Знає все:** міру спокусу і міру благодаті, яку тобі давав, щоб подолати спокус. Ми побачимо все своє життя у правди-

вому світлі, неначе збоку, очима самого Бога і самі все оцінимо, все зрозуміємо.

Не треба буде подавати апеляцію. Католицька Церква навчає, що в нас є три можливості кінцевого результату: здав, провалив, здав, але з поправкою. Той, хто у Божому світлі виявився праведним, йде на небо царювати з Богом, ангелами і святими. Той, хто усім своїм життям відкидав Бога і Його любов, хто важко грішив, та до останньої миті свого життя не розкався у цьому, буде кинутий у пекло. Можливо, сьогодні це не найбільш популярна істина. Але вона йде у парі з істиною про суд. Буде суд, буде іспит і у кожного з нас є реальна можливість його не здати. Пекло – це реальна перспектива для кожного з нас. Всі так помремо, якщо не навернемося.

Ми молимося за померлих, тому що віримо в серйозність іспиту. Нічого нечистого не ввійде у Царство Боже. Не можемо себе обманувати. Запитай себе хоча

б про сьогоднішній день. Ти жив сьогодні по волі Божій? Ти любив, прощав, віддавав життя за ближнього, за Бога, за Його Царство? А, може, ти жив сьогодні виключно для себе? А з таких днів складається усе твоє життя! Ти вже повністю омився, очистився, переминив, переобразився, обожествився?

Гарячі підуть на небо,
холодні – до пекла,
а що з теплими?

Католицька Церква навчає, що в них буде шанс пройти через вогонь Божої Любові, який очищає, випалює увесь бруд і запалює серце до палкої любові. У цьому немає нічого дивного, бо так діє Бог сьогодні з теплыми. Він їх ранив і лікує своїм гострим словом, закликає до навернення, посилає їм вогонь випробовувань, спалює їхні забезпечення, але рятує душу. Весь цей процес можемо назвати чистилищем. Це педагогічно, бо Бог не хоче, щоби грішник помер, але навернувся і жив.

На землі процес відривання від гріха називаємо наверненням, після смерті процес остаточного знищення будь-якої прив'язаності до гріха зветься очищенням. Вогнем, який очищає, є сам Бог, Його любов, Його присутність, Його погляд. Це вогонь, який ранив і зцілює, розшарпує рани і їх гоїть. Ми молимося за померлих, бо віримо, що наша молитва приходить їм на допомогу. Ми віримо в силу заступницької молитви. Ми визнаємо один одному гріхи і один за одного молимося, бо багато чого може молитва праведного.

Продовження на 8 стор. ▼

ВАЖКІ ПИТАННЯ ВІРИ

▼ Продовження. Початок на 7 стор.

Богу подобається вислуховувати молитви, які ми заносимо за інших. Христос молився за інших, ми молимося за інших, а Бог ці молитви слухає і деякі благодаті узалежнює від молитви такого роду: Я так зроблю, бо ти просив.

Смерть людини не може

відлучити її від Христа, який за неї помер, щоб вона жила. Вона помирає і є з Христом. І ми живі є з Христом. І у Христі всі ми – одне тіло. Страждає один член цього Тіла, і ми – з ним. Страждання людини, яка проходить очищення після смерті, не може нас не обходити.

Ми молимося за неї, і Бог у відомий йому спосіб полегшує їй страждання. Ми молимося за померлих, бо знаємо, що любов покриває багато гріхів. Тому до молитви долучаємо діла милосердя, першими серед яких є милостиня.

Одним словом, ми моли-

мося за померлих, бо віримо в життя вічне, віримо в безсмертя душі і воскресіння плоті. Бо віримо, що наше життя завершується, але не закінчується. Христос переміг смерть, тому після прожитого життя нас і наших померлих чекає інше життя. Якщо Христос пройшов

через завісу смерті і тепер живе навіки, то так само і ті, хто до Нього належить. Вічне спочивання дай нашим померлим, Господи! І світло віковичне нехай їм світить! Нехай спочивають у мирі!

**Брат Костянтин Морозов,
OFM Cap.**

Подано за: «CREDO»

Українці в Німеччині

ЧИН ВЕЛИКОГО ОСВЯЧЕННЯ ВОДИ У ГАЙЛЬБРОННІ

19 січня 2020 року Божого, у свято Хрещення Господнього у Гайльбронні по обіді, була звершена святкова Божественна літургія, яку відслужив настоятель Парафії Святого Василя Великого митрофорний протоієрей Роман Врущак.

Після Літургії отець Роман привітав усіх зі святом та розкрив духовне значення свята Богоявлення. Після цього настоятель звершив чин Великого освячення води. Потім отець Роман окропив святою водою ві-

дних, котрі цього дня прийшли до церкви Святого Хреста помолитись, попросити Божого благословення та освятити воду.

Як відомо, в народі свято Водохреще називають Йордан або Богоявлення, воно

знаменує прийняття Ісусом Христом на себе найважливішого християнського таїнства Хрещення. Вважається, що цього дня вода у всіх водоймах набуває цілющих властивостей і зберігає їх протягом року.

Наш народ з давніх-давен йорданське водосвяття дуже любить, вірить у велику силу освяченої йорданської води та зберігає її у своїх домівках, як велику святість.

**Для «ХГ» Анастасія Козак,
Гайльбронн**

ПРОЩАННЯ З БОГДАНОМ ЧАЙКОЮ

Напередодні Нового року ми простили душу новопредставленого слуги Божого Богдана Чайки, яка відлетіла 21 грудня 2019 в далекі теплі краї, місце спокою та прохолоди, де немає ні болю, ні печалі, ні зітхання, але є життя безкінечне...

Пан Богдан Чайка своє земне життя торував нелегкими шляхами, які пролягали через тяжкі воєнні та повоєнні роки дитинства та юності, наполегливою та тяжкою щоденною працею здобував він собі хліб насущний, щоденними ранішніми та вечірніми молитвами звертався він до Всевишнього, недільними та святковими богослужіннями було наповнено його духовне життя, також його думки та дії були освячені любов'ю до нашої неньки України.

І ці всі добрі діла творили з нього кваліфікованого спеціаліста, прекрасного чоловіка для жінки, доброго чуйного батька для двох дочок, активного парафіянина та радника.

БОГДАН ЧАЙКА народився 25 грудня 1941 року в Україні у селі Фалиші нинішнього Стрийського району Львівської області, він був сином Теодора Чайки та Евфрозинії Чайки, яка походила з роду Костів.

У 1944 році під час наступу Червоної армії його родина вимушена була втекти з рідної України. Спочатку зупинилися в Чехії, а потім перебралися до Німеччини, де в 1951-му році родина опинилася у Віннендені у Вюртемберзі. У 1962 році, коли бараки у Віннендені були закриті,

Богдан з батьками переселився до Людвігсбургу.

У лютому 1967 року Богдан на українській забаві закохався в свою майбутню жінку Марію. У тому ж році молоді заручилися, а в 1968 році одружилися. На протязі років їм народилися дві дочки, Наталія і Христина.

Від кінця 1960-х років пан Богдан був активним членом Української громади в Штутгарті. Він був в управі Місцевого Представництва Українців у Німеччині і майже 20 років головою Управи.

Великою подією у українському житті було святкування 1000-річчя хрещення Русі-України, в організації якого в Штутгарті пан Богдан зіграв активну роль. Богдан Чайка

багато років був членом церковної ради, не пропускав церковні служби, співав у церковному хорі, брав участь у всіх українських заходах, захоплювався історією України, мав чудову українську бібліотеку. Пан Чайка був читачем газети «Християнський голос» з першого номеру.

У 2015 році отримав невтішний діагноз і останні роки мужньо боровся з тяжкою хворобою.

*Хтось дмухнув – і загасла свічка
Впала зірка яскрава
й натхненна
Стихло слово,
А спогад – він вічний
І життя було це
не даремне... (Журавка)*

**Дмитро Мірецький,
о. Тарас Яворський**